

Pilved on vahel taevalikud

«**M**itte miski looduses ei ole võrreldav pilvede mitmekesisuse ja dramatismiga; miski pole samaväärne nende üleva üürikesse iluga.»

Nii algab hiljuti välja antud Gavin Pretor-Pinney «Pilvevaatleja käsiraamat». Too teatmik innustas tuhandeid ilmahuvilisi üle maailma koonduma Pilvevaatlejate Ühinguks.

Meil Eestis on ilmataadi kunsti kutsunud imetlema ning fotole jäädvustama internetis www.ilm.ee, ja seda juba neljandat aastat.

Üleskutsele «Pildistame pilvi» reageeris tänavu palju inimesi, pilte saadeti arvutis vaatamiseks üle seitsmesaja.

«Inimest eristab seast see, et ta vahel vaatab taevasse,» väitis kõnes Tõrvere observatooriumi avamisel astronoom Ambarsumjan.

Kui aga täheteadlased uurivad öist taevast, siis ilmahuvilised-piltnikud teevad seda põhiliselt päevaajal. (Kuigi igal aastal on jäädvustatud ka üpris haruldasi nn helkivaid ööpilvi, mis ilmuvad põhjataevasse ammu pärast päikeseloojangut.)

Pilvede fotografeerimine ei ole mitte kerge tegevus, kümnest põhiliigist ja ligi viieküm-

nest erimist ei õnnestu mõnda kuidagi pildile saada, nentis kunagi meie parim pilvede tundja, meteoroloog Milvi Jürissaar.

Pildistatakse muidugi pilvi, mis on ilusad ning huvitava kujuga. Paarikümne aasta eest tuli pilveatlase tegemise sooviga välja üks meie tuntumaid fotomehi. Ainult et piltidel oli jäädvustatud väga vähe liike, teised, näiteks harilikud vihmapiilved, polnud ju piisavalt fotogeenilised.

Igal aastal on pilvepiltide hindajad meteoroloogia ja hüdroloogia instituudist hädas parimate välja selgitamisega – sedavõrd palju on kauneid taeva-vaateid. Hindamise kriteeriumiks ongi pildi, st pilve ilu, pildi kompositsioon, pilve harukordsus.

Kahel aastal on tabatud isegi *Cumulonimbus mammatus*'t, udarakujulisi pilvi. Nood tekitavad jahikirge just USA tornadoküttides, sest nad viitavad tugevatele pöörisele pilvede all.

Väärt auhindu said seekord 20 pildistajat, need anti pidulikult kätte AHHA üritusel Tartus. Preemiaid pälvinud fotosid saate aga ise imetleda internetis aadressil www.ilm.ee/index.php?44885.

Mis tuleb?

Endiselt jätkub tüüpiline soe kuldne sügis. Elanikud on rahul, sest küttearved ei kerki veel kõrgustesse, teed pole libedad, aedades õitsevad roosid. Ainult vihma võiks vähem tulla.

Aga kõrgele taeva alla ei saa katust tellida üheltki kantpealt. Nii et remondime edasi vihmavarjusid, mis aegajalt sügiseste tuultega pahupidi keeravad. Järgnev nädal töötab tulla eelmistega sarnane. Ei tasu kirjeldadagi.

Ain Kallis
kliimatoloog

MIS OLÍ?

- Kariibi merel mürgeldas orkaan Omar, 15. troopiline torm ja 7. orkaan sel hooajal Atlandil. Palju vihma sai Puerto Rico, Neitsisaa- red, nii Briti kui USA omad, pääsesid kergemini.
- Wyomingi osariigis USAs sadas esimest paksu lund. Üks linn sat- sus koguni meetrise valge vaiba alla.
- Venemaal Habarovski kraisis möllas tugev torm, mis olevat langeta- nud hektarite kaupa seedreid. Kuna kuused ja lehised püsti jäid, kahtlustasid ametivõimud metsamehi kelmuses, kuid need ajasid kõik kahjud tuule kraesse.
- Hainani saart ja Vietnami ründas troopiline torm, mis kallas kolme päevaga maha pea meie aastase sajunormi – ligi 500 mm vihma- vett.
- Californias algas metsatulekahjude hooaeg, palavas tööhoos on juba tuhat pritsimeest.